

# FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,  
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona  
Félévre . . . . . 3 korona  
Negyedévre 1 korona 50 fillér  
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

**SZILASSY ZOLTÁN**

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

**BUDAPEST,**

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

## Frigyes Ágost szász király.

*Frigyes Ágostnak*, a most trónra lépett szász királynak nem kellett oly sokáig várni a koronára, mint atyjának, a napokban elhunyt *György* királynak. Ez ugyanis mindössze két évig és négy hónapig uralkodhatott, bár hatvan évet élt, mert bátyja: Albert király 25 évig ült a trónon. Frigyes Ágost, akinek most legújabb arcképét is bemutatjuk, jelenleg még csak 38 éves, legidősebb fia pedig csak 14 éves. Így tehát alapos reménye lehet arra, hogy még hosszú ideig fog uralkodni s trónörökös fia is meg fog nőszülni, mint ő, mielőtt apja trónjára juthatna.

Frigyes Ágost, az új szász király, követve elhunyt atyja példáját, proklamációban tudatta népével trónra léptét. Kiáltványa ez volt:

Népemhez! A mindenható Isten, élet és halál ura, a hazára újra mély gyászt hozott. Ami engem abban a végtelen keserűségben,

amelyet hőn szeretett atyám elhunyt okozott, megvigasztalhat, az nem lehet más, mint az a meggyőződés, hogy népem velem érez és hogy



Frigyes Ágost szász király.

a fájdalmas megpróbáltatás e pillanatában kitartó hűséggel és ragaszkodással egynek tudja magát velem. Az elhunyt nemes fejedelem, aki életének utolsó pillanatáig fáradhatatlan tevékenységet fejtett ki az ország érdekében, kormányzásának ideje alatt sok nehéz időt élt át és úgy lehet, hogy egy nem oly nagylelkű fejedelem már kétségbe esett volna. De ő a legnehezebb pillanatokban sem vesztette el népéhez való bizalmát. Ezt a nagy példát követem én is, amikor teljes bizalommal járulok népemhez

és mindig arra fogok törekedni, hogy országom és népem javát előmozdítsam és hogy legutolsó alattvalómat is boldoggá és elégedetté tegyem. Pilsnitz, okt. 15. *Frigyes Ágost.*

Az új király Magyarországon többször időzött.

**Jobb és megbízhatóbb magvakat**

nem is ajánlhatunk mint a minöket 30 év óta

**MAUTHNER ÖDÖN**

császár és királyi udvari szállító  
magkereskedésében k a p h a t. <<

### Zavarosban.

A komolyan gondolkozó magyar polgárság szívébe aggodalom szállott. Az elmúlt héten olyan jelenet játszódott le az országházban, amely erre valóban okot ad. Az ellenzék nem tisztelte kellőleg a házszabályokat, erre aztán a kormány is sutba dobta a házszabályokhoz való ragaszkodását. Hát mi ez? Zavaros. A jó vidéki emberek csak nyelik a betűt az ujságokból, ahol minden nagy és hatalmas mondásokkal ki van írva. Minden lap egy bizonyos pártot szolgál, vagy legalább is egy vezérembert dicsőít. Ahány lap, annyiféle irányban keresi az igazságot, sőt még azt is kiírja valamennyi, hogy ime nekem van igazam. Pedig bizony mondom, hogy az olyan lapnak, amely egy párt érdekét, vagy egyes vezérember érdekét szolgálja, annak igaza nem lehet. Még pedig azért nem lehet, mert csoportok és egyesek érdekét szolgálja és *nem a közös érdekét.*

Éppen azért nyíltan és bátran kimondható, hogy a mostani zavart állapotban igaza egyik pártnak sincs. Az egyik hosszú időközön át élt vissza a bizalommal, mit a választó polgárok beléhelyeztek, a másik rövid időre, de mégis lelépett a jog és törvény útjáról. Most aztán, hogy lehessék igaza akár az egyik, akár a másik pártnak? Minden párt megfeledezett arról a szent kötelességéről, melylyel a nemzet jogait tisztelve, azokat becsülve kellett volna munkálnia a polgárság megbizásából. Ezt nem tették, tehát igaza egynek sincs.

Teremtettek most egy zavaros, szomorú időszakot. Bezárták az országgyűlést királyi kéziratral és most minden képviselő rohan a kerületébe bemagolt nagyszerű beszéddel, hogy az igazát megmutassa, azt megvédje. Ha az az ezerszer meggyötört polgárság most egyet gondolna és a való igazságot keresné, akkor e hazában egyetlen képviselő-beszámolót sem halogatnának meg. Miért beszél? A tettek beszélnek! Mit ér az ő ékes hangja, ha nem tesz semmit és az a semmi is rossz az ország népére. Álljon elő nagyságos képviselő ur egy kis segítséggel, mert mindenféle nagy a nyomor. Tegyen ki egyszer magáért, adjon bár száz zsák burgonyát az éhező népnek vagy adjon munkát, hogy kérges

két kezével tisztességesen megkeresse az a szegény ember a mindennapit! De amíg csak beszél és beszél, aztán mutogatja a jó kosztól elhizott hasát, addig nem hiszen kendteknek a nép.

Csináltak zavarost, vajjon miért? Most tele beszélnek a nép fejét, hogy zugjon tőle és a józan gondolkozásu polgár is megzavarodjon, nehogy kezdjen gondolkozni, mert az már baj volna mindenféle párti képviselő urra.

Édes magyar népem, megvan a zavaros. Halásznak is benne. Mindennap száznál több ellenzéki és annál is több kormánypárti üdvözlő távirat érkezik a fővárosba. Aki megfontolva nézi ezt és gondolkodik rajta, azt kell higgye, hogy megőrült a magyar nép. Mert egy- és ugyanazon helyről kétfelé is küldenek üdvözlöt. De hogy miért küldik? Azt nem igen kutatják. Azért, mert így jó, így lehet teljesen elbódítani a magyart. Még össze is vesznek a fölött, hogy a nagy zavarosban mást és mást üdvözölnek. Pedig egyik pártnak sem kellenék üdvözlöt, mert egyiknek sincs igaza. Nem a polgárság igaz jóvoltáért küzdenek, nem a magyar nép boldogulásáért foly az össze-vissza hare, hanem azért, hogy jó a zavaros. Azalatt aztán az adóvégre-hajtók szomorú dobpergése sem hallatszik messzire, a külföldre vándorló százezrek bucsuszavai sem hallhatók. Az inséges vidékek nyomorgó népének jalkiáltása is elnyomódik a zavarosban.\*)

Oh, a zavaros igen jó, de csak kevesek részére hasznos.

### ORSZÁGGYÜLÉS.

A múlt héten a magyar törvényhozás termében történelmünkben eddig elő nem fordult s páratlanul álló jelenet játszódott le.

Amint előző számaink országgyűlési tudósításában erről beszámoltunk, Tisza miniszterelnök a házszabályok módosítását kívánja keresztül vinni. E miatt a kormánypárt és ellenzék napok óta harezban áll egymással. A küzdő felek között kenyértörésre mult pénteken került a sor.

Csütörtökön Tisza azt indítványozta, hogy párhuzamos ülések tartassanak. Az indítványt szavazás alá boe-ajtotta Perczel elnök; de csak a szabadelvű tábor szavazta azt meg, mert az egész ellenzéki tábor kivonult a törvényhozó teremből.

\*) E héten közel ötven levél jött hozzánk az inséges helyekről, melyekre sürgösen válaszoltunk levélben. Lásd Leveles Székrenyűnket is.

## Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte elsől helyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb

### „Eredeti Kalmár-rosták“ és terménytisztító gépek.

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszertint 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérézésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

## Kalmár Zs. és Társa különleges terménytisztító gépgyára

Telefon 69. szám. — Sürgőnyezim: Kalmár-rostagyár. — HÓDMEZŐ-VASÁRHELYEN.

**Dániel Gábor indítványa.**

Másnap történt a hallatlan jelenet. Dániel Gábor indítványozta, hogy a képviselőház ezentul 50 tag kérelmére vita nélkül egyszerűen szavazással döntsön a beadott indítványok és javaslatok fölött.

Hiába való volt az ellenzék tiltakozása. Apponyi, Kossuth s több felszólaló az ellenzéki részről tiltakozott a parlamenti színvonal ezen lesülyesztése ellen.

Tisza István gróf felállott s nagy zajban jelentette ki, hogy az ellenzék technikai obstrukcióját tovább ki nem bírja, tulateszi magát mindenben, tervét feltétlenül végrehajtja, mert tudja, hogy a nemzet igazat fog neki adni.

Oriási kavarodás keletkezett a miniszterelnök beszéde után.

**Dulakodás az elnöki emelvény körül.**

Az egész ellenzék a terem közepére vonult. Rákosi Viktor az elnök felé ugrott s ivet tett elébe, az elnök félrelökte az ivet.

Rákosi Viktor végső elkeseredésében újra felkapta az ivet és mellén ragadva az elnököt, úgy tartotta az orra elé.

Egyszerre ott termett az elnök mellett Farkas János, az athléta természetű főterembiztos, Pekár Gyula, Rosenberg Gyula és még több kormánypárti képviselő.

Farkas János hirtelen átkarolta Rákosit, letolta az emelvényről és több képviselő segítségével visszatartotta a feltóduló ellenzéki képviselőket.

Justh Gyula ekkor az elnöki emelvény alatt levő előadói emelvényre rohant, hogy onnan tegye lehetetlenné Perczelét. Azonban neki is egyszerre tizen álltak útját, úgy, hogy Justh dühében az előadói széket dobta a folyton éljenző kormánypárti tábor kellős közepébe.

Justh székdobása után, más tárgyak is kezdtek röpködni a levegőben. Székek, fadarabok, itatók, tintatartók és könyvek egymásután röpködtek Perczel feje felé, azonban az ütések felfogták az öt körülvevők.

Tisza ezalatt hiveitől körülvéve bársonyszékében ült és halálsápadtan nézte a fejleményeket.

**A királyi kézirat.**

Mindez egy szempillantás alatt történt. Egyszerre Tiszától az elnök irányába kézről kézre járt egy peesétes boríték, melyet mohón kapott el az elnök.

Hirtelen feltépte azt, valamit beleordított a zajba és átadta a levelet Daróczy Aladár jegyzőnek, aki felolvasta anélkül, hogy bárki csak egy mukkot megértett volna belőle. S miután Daróczy lemorzsolta a dolgot, Perczel felállt és távozott.

Az ülés véget ért?...

**Mi történt?**

Mindeddig azonban senki sem tudta, mi történt. Az elnök távozása után még folyvást tartott a zaj, midőn egyszerre villámként terjedt el a hire annak, hogy az elnök kimondotta, hogy a ház elfogadottnak jelenti ki Dániel Gábor határozati javaslatát és a Daróczy Aladár által felolvasott irásban az országgyűlés harmadik ülészakát berekeszti.

Erre senki sem volt elkészülve. Villámsujtásként hatott ez a hír.

Ökölbe szorultak a kezek, hadonászott mindenki és még óriásibb zaj tört ki.

**A szövetkezett ellenzék.**

Az egész ellenzék szövetkezett még aznap este. Összesen 150 ellenzéki képviselő esküdött föl a parlamenti csinytevés megdöntésére. A kormánypártból eddig 18-an léptek ki. Vasárnap ugy a kormánypárt, mint az összes ellenzék népgyűlést tartottak. Tisza maga is indokolta eljárását egy a Vigadóban tartott beszédben.

Az ország fővárosa tüntetések, zavargások színhelye volt két napig.

Perczel, Tisza választóikhoz intéztek nyílt levelet. A szövetkezett ellenzék pedig kiáltványt tett közzé a néphez s fölíratot szerkesztett a királyhoz.

A parlamenti zürzavar hullámesapásai a vidékre is kiverődtek. Számos városban és választókerületben tartanak a héten gyűléseket részben Tiszáék, részben az ellenzék álláspontja mellett.

**Kilépések.**

Kiléptek eddig a kormánypártból Széll, Darányi, Wlassics volt minisztereken kívül a magyar gazdák ösz vezére Károlyi Sándor gróf és az Andrássyak szintén kiléptek a szabadelvű pártból.

A parlamenti zürzavarra alkalmazható a „Zrinyiasz” sora:

— Jaj hova ez a nagy felhő fog omlani?...

**Reformátusok zsinatja.**

A református hivek egyetemes zsinatja összejön évenként az ország szívében, hogy az egyház fontos anyagi és szellemi ügyei, kérdései tekintetében határozzon.

Nálunk Magyarországon minden vallásfelekezet szabadon intézheti az ügyeit, úgy, hogy a vallási, felekezeti türelmesség és béke országa vagyunk.

A hazai református hivek is önállóan rendelkeznek egyházi kérdéseikben, épügy mint más hitfelekezet. Az idej református egyetemes zsinat igen fontos kérdéseket tárgyal már napok óta, így az

**Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 31.****Gabona-osztály.****Erőtakarmány-osztály.****Tenyészállat-osztály.****Gép-osztály.****Vetőmag-osztály.****Gazdasági anyag-osztály.****Borgazdasági osztály.****Biztosítási osztály.****Díj szabási osztály.**

Alaptőke: 528,000 korona. Tartalekalap: 210,000 korona. For-

galmi visszatérítési alap: 81,409 korona. Tagok száma: 1023.

☛ Prospektust ingyen és bérmentve küldünk. ☛

**Az 1904. évi****Őszi és téli anyag- és gépárjegyzékünk**

megjelent és kívánatra bérmentve és ingyen küldjük.

**Egyéb idény-árjegyzékeink a következők:** Tavasz és őszi magárjegyzék. — Tavasz anyag és gépárjegyzék. — Tavasz szőlő- és kertmívelési árjegyzék. — Szüreti és borgazdasági árjegyzék. — Aratási és cséplési árjegyzék.**A szövetkezetbe való belépés áldozattal nem jár!** Saját érdekünket mozdítjuk azzal elő!

☛ Nyomatványokat szívesen küldünk. ☛

egyházi adók, párbérek rendezése, a lelkeszi járandóság megállapítása, a tanítói, lelkeszi korpótlékok stb. Hogy a zsinat kellő korpótlékokat adhasson, egy millió háromszázezer koronára volna szükség. Számos indítvány feküdt ebben az irányban az elnökség előtt, amelynek igazán nagy feladata volt a kérdéseket úgy fejtetni, hogy mindenik indítvány dolgában a zsinat akarata érvényesüljön.

A zsinat a kormány által nyújtott segínyt arra fogja fordítani, hogy az adótulterhelés csökken-  
tessék.

A reformátusok egyetemes zsinatja még leg-  
alább egy hétig el fog tartani.

## Orosz-japán háború.

### Port-Arthur ostroma.

Japán forrásból eredő hírek szerint a Port-Arthurt ostromló sereg elfoglalta Erlungsan elővédjét. Ez természetesen még nem jelenti a nagyon fontos erőd elfoglalását is, de mindenesetre annak a bizonyítéka, hogy az ostrom, ha lassan is, de tért foglal. Ezt a pétervári rózsásan hangzó jelentésekkel szemben ki kell emelni, bár a japánok részleges sikere nem tájékoztat az ellentállás ereje és tartama felől. Egyébként Oroszországban sem látják oly kedvezőnek a helyzetet, éppen e héten jelentette egy mukdeni távirat, hogy már rég lemondtak annak az eshetőségéről, hogy a szorongatott várnak a szárazföld felől segítséget küldhetnek. A sáhói csata meggyőzte az orosz hadvezetőséget arról, hogy a Santung felé vezető út el van állva. De remélik, hogy a vár még sokáig tarthatja magát, még a főerőd elfoglalása után is. Port-Arthur bevétele különben első-sorban Japán tengeri uralma szempontjából nagyjelentőségű és az újra megindult általános támadás azt bizonyítja, hogy a japánok ennek tudatában mindent el fognak követni, hogy Port-Arthurt még a balti flotta megérkezése előtt hatalmukba kerítsék. Ha sikerül ez nekik, siralmas vége lehet a balti flottának. Ha pedig a port-arthuri flotta kimenekülhet a nyílt tengerre, örökre letűnt a japánok szerencséje, mert az orosz hadihajók tulereje megtörné tengeri uralmukat és ezzel elvágná a mandzuriai hadsereg életereit, az összeköttetést a szigetországgal.

### A szárazföldi harctér.

Nincs jelentékeny hír Mandzuriából, hol az orosz és japán sereg a nagy hideg miatt elsáncolta, jobban mondva elásta magát. Az ágyuzás is kevés kárt tehet az ilyen elsáncolt seregben. Különben is a téli idő nem kedvez a hadakozásnak.

## Oroszország hajóvásárlása.

Londonban az a hír van elterjedve, hogy az orosz kormány százkilenc millió rubelért megvásárolt hat csilei hadihajót. A csilei kormány tagadja ezt s kijelenti, hogy nem fogja megszegni a semlegességet. A japán kormány kijelentette, hogy úgy Csile, mint argentiniai hajók eladását casus belli-nek fogja tekinteni s hogy a csilei és argentiniai lobogó alatt jövő hajóknak óriási károkat fog okozni.

## Födolog.



*Színházi pénztáros:* Milyen helyet parancsol, nagysád?

*Hölgy:* Ahonnan legjobban látnak engem.

## A koldus.

Egy szegény asszony betér egy jószívűségéről ismert urnőhöz és így rimáncodik:

— Könyörgöm egy viselt ruháért a leányom számára, mert hely nélkül van és nincs mit felvennie.

Az urnő megkönyörült rajta és egy még szép ruhát adott a koldusnőnek. Egy hét múlva ismét bekopog a koldusasszony az urnőhöz:

— Nos? — kérdi az urnő, hát jól áll a leányának a ruha?

— Pompásan, kezeit csókolom, le is vetette magát a fotografusnál.

## Rovar és husrostos

### „Orpington“ melasse baromfi abraktakarmány

felülmul és pótol —  
minden más takarmányt

tartalmaz: **melasset** (20% ezukortartalommal), **buzakorpát**, **tengeri darát**, **kendermag pogácsát**, **foszforsavas meszet**, **rovar és husrostokat**. **Ára 10 korona 50 kilogrammonként.**

Előnyei: **feltűnő gyors hizás**, **korai tojóképesség**, **kitűnő husképzés**, **szaporodó tollasodás**,

**feltétlen sulyszaporulat minden más takarmányozással szemben.**

### Erőtakarmánygyár Részvénytársaság Igazgatósága.

Gyárak: Budapest, Hatvan, Tolmeger.

Központi iroda: Budapest, IX., Üllői-ut 117.

(Tel fon 51—32.)

## • TÖRVÉNYKEZÉS •

**Kneip-kura.** Figyelem-től áthatott ábrázattal, haptákba vágódva állott Botond Izsák vidéki rendőr a törvényszék előtt, mely sehogy sem pászolt civil ruhájához.

**Elnök:** Magát fogolyszöktetéssel vádolja a királyi törvény-zék, beszélje el, hogyan történt az eset?

— Jaj kérem alássan, nem is szeretek rá gondolni, annyira röstellem a dolgot. Meg azután, hogy én szöktettem meg a kepa betyárt? Megszökött az magától, felkérem a tekintetes törvényszéket.

— Épen az a baj, hogy nem vigyázott rá eléggé. Rendőr létére tudni kellett volna, hogy aki a foglyok megszöktetését elősegíti, két évig terjedhető börtönnel büntetendő, arra pedig, aki e célból kulesot vagy más eszközt ad, három évig terjedhető börtön vár.

— Elég baj az nekem, hogy ide kerültem. Pedig voltaképpen, ha jól vesszük, még nekem volna okom panaszkodni.

— No, erre már magam is kíváncsi vagyok.

— Hát ugy történt, kérem szívesen, hogy mikor azt a gazost Pestre akartam hozni és a vasutra ültem vele, oly nagy volt a hőség, hogy elszédültem tőle, mikor felérzettem, a fogoly elrepült.

— Nem ivott maga akkor talán többet a szokottnál?

— Nem kérem, szin józan voltam. Hanem mert mivel új eszima volt rajtam és nagyon szorította a lábamat, hát lehuztam. Mondok majd felhuzom mire Pestre érünk. Ekkor esett meg rajtam az a csufság, hogy mikor fel akartam huzni, nem volt se fogoly, se eszima. Ennélfogva viszonyvázat emelek lopás miatt.

— Előbb keritse elő a szökevénynt, azután panaszolhatja.

— Elő kell kérem alássan annak kerülni, ha mindjárt a föld gyomrából is, mert az én eszímamnak nem szabad elveszni.

— No, maga szép rendőr, mondhatom.

— Tessék elhinni, hogy nagyon megszenvedtem érte. Mikor itt Pesten teljes felszereléssel végig mentem, mindenki megállott és utánam nézett. Azt kiabálták rám a gyerekek, hogy *Kneip Kóra*. Akkor még nem értettem, hogy mit jelent, de most már tudom, hogy valami nagyuri nyavalya, a mit ugy szokás gyógyítani, hogy mezitláb járnak, mint valami — özvegy kutya.

A bíróság a vádlottat hat heti fogházra és hivatalvesztésre ítélte

### Melléknév.

— Gergő bátyám, miért is hijják kolmedet Becsületes Farkas Gergelynek?

— Azok a bitang gazemberek azt a csuf nevet adták nekem!

## • MI UJSÁG? •

**Erzsébet királyné emléke.** Árpádházi Szent Erzsébet névünnepe négyelettel adózott a főváros közönsége néhai *Erzsébet* királyné emlékének. Szombaton délelőtt gyászmise volt a budai várpalota Szent István templomában, alapítványos gyászistentisztelet az egyetemi templomban s a királyné lelkiüdvéért imádkoztak a budavári koronázó Mátyás-templomban. A tudományegyetemen a gyász jeléül az összes karokon szüneteltek az előadások. A fővárosi középiskolák növendékei reggel gyászmisét hallgattak és számos intézetben iskolai ünnepélyeket rendeztek. A vidéki városokban is kegyeletes ünnepléssel áldoztak *Erzsébet* királyné emlékének.

**Vilmos császár a katonáért.** Berlioból írják, hogy Vilmos császár a gárdaujencok megesketése után az összes ezredparancsnokokat kastélya udvarára hivatta, hol azt az óhaját fejezte ki, hogy vesse nek véget a katonák bántalmazása miatt való örökös panaszoknak a jó bánásmódra való szigorú ügyeléssel.

**Az ujvidéki templomégés halottja.** A napokban tűz ütött ki az ujvidéki római katolikus templomban, amely csak nemrégiben épült negyedmillió korona költségen. A templom építésén Kopper György ujvidéki plebános fáradozott a legtöbbet s amikor a tűz kiütött, a gyönyörű templom pusztulása annyira hatott idegeire, hogy megbetegedett és másnap reggelre meghalt, agyszélhűdés következtében. Az elhunyt apátplebános a város törvényhatósági bizottságának tagja volt és mint ilyen, nagy tevékenységet fejtett ki a közügyek terén. Halála az egész városban nagy részvétet keltett és sok szegény vesztette el benne jóltevőjét.

**Végzetes földomlás.** A bars megyei Zsarnóca községben az új garami hid építésénél a múlt héten végzetes földomlás történt, melynek több emberélet esett áldozatul. A hid melletti hegyoldalon a földmunkánál huszonhat ember dolgozott egy csoportban, amikor a beállott enyhébb és nedves idő folytán mintegy hatvan köbméternyi föld óriási robajjal beomlott s *kilenc munkást maga alá temetett*. Ötöt közülök holtan huztak ki a föld alól, a hatodik is meghalt nemsokára, a többi pedig súlyos sérüléseket szenvedett. A nagy katasztrófa láttára több ember az ijedtségtől eszméletét vesztette. A sebesülteket Kaldrovits dr. és Budai dr. zsarnócai orvosok vették kezelés alá. A nagy gondatlanság folytán történt szerencsétlenségről a vizsgálat fogja kideríteni, kit terhel a sok ember halálát okozó könnyelműség és gondatlanság. Az áldozatok többnyire szegény családapák, s van köztük olyan, kinek hét-nyolc tagu családja maradt árván, kenyérkereső nélkül.

A legjobb minőségű **háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon** a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak ubaigazításért a

**„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez**  
**BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. szám.**

**Dankó Pista anyja nyomorban.** Szegedről jelentik, hogy egy öreg cigányasszony jelentkezett az ottani rendőrségen s elmondta, hogy özvegy *Dankóné*, Dankó Pista anyja, s az éhenhalásig nyomorog. Az öreg cigányasszony arra kérte a rendőrséget, hogy a Dankó Pista édesanyját vegyék föl a szegények házába. Özvegy Dankóné mig az ereje bírta, kofászkodott a Remény-utca sarkán, de a váratlanul beköszöntött hideg, az elöregedett nyomorék asszonyt nagyon megviselte a vékony ruházatában. Hir szeriut a szegedi Nőegyesületek is oltalmukba veszik a dalköltő anyját, akit valóban méltatlanság volna nyomorban hagyni.

**Elsülyedt malom.** Pakson a hirtelen beállott tél sok kellemetlenséget okoz a dunai malomtulajdonosoknak, sőt majdnem végzetes szerencsétlenséget okozott. A molnárok ugyanis még mindig dolgoznak. A kemény idő folytán azonban a víz odafagy a malomoldalához. A molnárok fejszékkel igyekeznek eltávolítani a jég-t, így Egner Károly malmára annyi jég fagyott, hogy a már is erősen megterhelt malom sülyedni kezdett. Több molnármeister sietett a malom megmentésére, de hasztalan, a malom elsülyedt.

**Az oroszországi kolerajárvány.** Az oroszországi kolerajárvány állapotáról a következőket jelenti egy pétervári távirat: November 8-dikától 16-dikáig a legtöbb megbetegedés Erivan, Baku és Szamara kormányzóságokban fordult elő. Szamarában az utolsó időben nyolcvanhét megbetegedés fordult elő tizenkét községben. Asztrahán és Szaratov városokban nem volt megbetegedés, de az asztrahani kormányzóságban tizenhét, Zarizin városban huszonegy, a Kaspí-tengeren túl lévő területen három ember betegedett meg.

**Megőrült a siralomházban.** A krakkói törvényszék halálra ítélte Sobol János rablógyilkost. Az elítéltet tegnap előtt átvitték a siralomházba, de a kivégzésre már nem kerülhetett a sor. Sobol János ugyanis hirtelen megőrült a siralomházban. A dolgról tüstént értesítettek Hausner törvényszéki elnököt, aki megjelent a siralomházban s elrendelte, hogy az örült embert vigyék át a rabkórházba orvosi megfigyelés végett. Általában azt hiszik, hogy az elítélt kegyelmet kap, mert lehetetlennek tartják, hogy egy örült embert kivégezzenek.

**A hős orosz diák.** Az orosz cár legutóbbi moszkvai tartózkodása alkalmával a Szent György-rend keresztjével tüntetett ki egy mesiakini gimnazistát, aki a háboru kezdetén megszökött hazulról, hogy részt vehessen az orosz-japán háboruban. A vállalkozó szellemű diák végig harcolta a Stackelberg-félé port arthuri expedíciót, küzdött a vafankui ütközetben és nagyon kitüntette magát. Minthogy azonban sebet kapott, kénytelen volt visszatérni Oroszországba. Kitüntetése alkalmából diáktársai leikes tüntetést rendeztek mellette.

**A Krupp-gyár és a japánok.** A Krupp féle ágyúgyárban, Essenben, néhány hét óta szokatlanul nagy munka folyik. A munkások számát ötezerrel felemelték és most huszonötezernyi munkás dolgozik a gyárban. Az ágyúöntő műhelyben éjjel is folyik a munka és a Witten-féle lövegek műhelyében 200,000 egészen új szerkezetű gránátot gyártanak. A megrendelő állam neve ismeretlen, de mindenütt azt hiszik, hogy Japán rendelte az ágyúkat és gránátokat.

**Gonosz feleség.** Törökkanizsáról írják, hogy Todor Sándor odavaló napszámos, amint a munkáról hazatért, a felesége által készített ételtől hirtelen rosszul lett és erős hányási inger fogta el. Mikor Todornak Mariska nevű leánya szintén enni akart az ételből, az anyja hirtelen eltávolította előle. Az eset után az asszony gyermekével együtt otthagya az embert. Most a leánya visszatért apjához és elbeszélte, hogy édes anyja meg akarta apját mérgezni. Azt is elmondotta, honnan szerezte be anyja a mérget. A vizsgálat megindult.

**Vesztett kutyák garázdálkodása.** A minap Braun János budaörsi földmives kutyája négy gyermeket megharapott. A kutyát ezután megláncolták s az pár napra rá elpusztult. A kutyáról kiderült, hogy veszett volt. — A mult hetekben pedig a mesterutcai Nádasdy-kaszárnyában egy kutya megmárt nyole katonát s egy fiúcskát. Az állatot agyonverték, amelyről kitűnt, hogy szintén veszett volt. A sebesülteket a Pasteur-intézetbe szállították és ott beoltották.

**Inkább ül.** A budapesti büntető törvényszék gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége miatt 20 korona pénzbüntetésre ítélte Kovács László kocsiist, aki az ítéletet megföllebbezte, azonban azt a tábla is megerősítette. Minap hirdették ki Kovács előtt a jogerős ítéletet.

— Ez ellen — szölt az elnök — most már nem élhet további jogorvoslattal. Nyilatkozzék: megfizeti-e a pénzbüntetést, vagy pedig ül heiyette?

— Monnyi is volna — instálom — az a pénz?

— Husz korona.

— Aztán hány napot kéne azért ülni?

— Két napot.

— Két napot? Dejszen akkor már csak szivesen leülöm ezt az időt, mert tessenek meghinni, a mai rossz időben hat nap alatt sem keresek én meg 20 koronát.

## !!! Kliséket olcsón !!!

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit ... (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja ...

a „Független Ujság“ kiadóhivatala.

(Budapest, IX., Üllői-ut 25.)

## A szárított sertéstrágya

— a legkitünőbb és legolcsóbb trágyanem. —

Állami szőlészeti és gazdasági tanintézeti kísérleti telepeken rendkívül előnyösnek bizonyult. Számtalan nagybirtokon fényes eredménnyel bevezetve. Árajánlattal, felvilágosítással, elismerő nyilatkozatokkal készséggel szolgál:

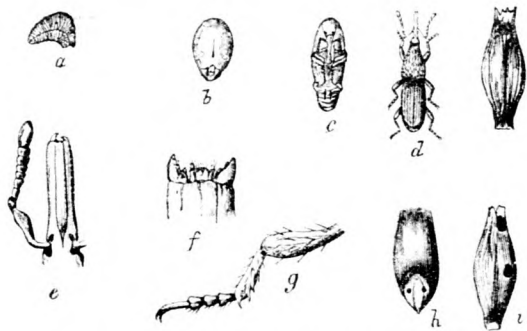
**Budapest-Kőbányai trágyaszárító-gyár, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 21. szám.**

## • GAZDASÁGI DOLGOK •

### Utmutatás a gabonasziszik (*Calandra granaria* L.) irtására.

A földművelésügyi miniszter rendeletére, a fenti címen a m. kir. rocartani állomás ösmerteti a sziszik fejlődési, táplálkozási és irtási módjait. Miután a bogár nagyon sok kiszagzda magtárában, kamrájában és padlásán el van terjedve és bizony sok kárt csinál, jónak látjuk ez utasításokat az alábbiakban egész terjedelmükben közölni, remélve, hogy azoknak igen sokan jó hasznát fogják venni.

A gabonasziszik (egyes vidéken zsuzsok, árpa-zsuzsok, magtári zsuzsok is, tudományos néven *Calandra granaria* Linné) kis és karesu termetű,



A gabonasziszik (*Calandra granaria* L.) a) Az igen fiatal lárvá oldaláról tekintve; b) a lárvá feje; c) a báb; d) a kifejlesztett bogár; e) a bogár feje; f) a bogár rágószerve; g) a bogár lába; h) megtámadott búzaszem; i-j) megtámadott árpaszemek (mind nagyítva és természet után rajzolva).

hosszu fejü bogár, melynek hosszúsága 3—4 mm., szélessége pedig 0.7—1 mm. Testszíne sötétbarna. E bogár csak a magtárakban él. Lassu járásu és repülni nem tud, mert szárnyfedője alul a repülő szárnya egészen hiányzik. Zavarás esetén álhalottat színlel, de azután egy-két perc múlva ismét megmozdul.

A gabonasziszik az egyes gabonaszemekben fejlődik, még pedig leginkább a buza-, az árpa-, a rozs- és a kukoricában, — a zabban már ritkábban. Azonban csakis a magtárban elhelyezett magvakban, lábon álló gabonában nem. A nősténye petéit úgy rakja a szemekbe, hogy rajtuk hosszúra nyulott fejével (ormányával) elébb egy kis lyukat fur, azután megfordul és petéjét a furott lyukba tojja. A gabonasziszik lárvája fehér színű és csak rágó szerve barnás színű; teste formátlan és igen ráncos; lába nincs. Egész kifejlettségét a szem belsejében éri el és

lisztes belsejével táplálkozik is, benne bábozódik és a gabonaszemet csak akkor hagyja el, hogyha már teljesen kifejlesztett, azaz mikor már bogárrá vált.

Kártétele abból áll, hogy valamint a kifejlesztett bogár, úgy a lárvája is a gabona-szem belsejét annyira kirágja, hogy annak csak épen a korpája, héja marad meg. Minthogy pedig a sziszik teljes kifejlettségéhez körülbelül 45—50 nap szükséges, s egy nősténye 36—60 petét tojhatik és továbbá, mint-hogy a bogár fejlődése egyes melegebb fekvésű magtárban egész éven át majdnem fönnakadás nélkül folyik, vagy télen legfeljebb két-három hónapig szünetel, azért könnyen érthetővé válik, hogy a bogár rövid idő alatt miért szaporodik el néha olyan tömegesen és miért tesz olyan nagy kárt a gabonában. Figyelmet érdemel az is, hogy a sziszik tömegesen csak a zugokban felhalmozott szemetes gabonában szokott szaporodni s innen huzódik át a magtárban lévő tiszta gabona-sarmadákba, melyekben tovább szaporodik. Egyáltalán szereti a nyugalmat és a sötétséget!

A gabonasziszik ellen való sikeres védekezésnél figyelembe veendő mozzanatok a következők:

1. Hogy a gabonasziszik a gazda, vagy gabonakereskedő magtárában el ne szaporodhassék, szükséges, hogy a magtár mindig tiszta legyen. Ez oknál fogva fel kell használni minden alkalmat, hogy valahányszor a magtár kiürül, annak összes zugai (lépcső-alja, a falburkolat belseje, vakablaka, a támasztó oszlop alja, a padló-, a falburkolat s a mestergerendák repedései) kisöpörtessenek, minden maghulladék szemetestől onnan kitakarítsassék; általában vigyázni kell, hogy a magtár e helyein semmiféle maghulladék vagy piszok hosszabb ideig meg ne hagyassék.

2. Magtárban tehát szeméthulladékot (rosta-alját, söpredéket, ocsut) egy fél napig sem szabad hagyni, hanem a felgyülemelő hulladékot onnan rögtön el kell távolítani s vagy erősen égő tűzben el kell égetni, vagy trágyalébe kell fojtani, hogy a sziszik belőle ki ne mászhassék. Ahol az efféle mag baromfi etetésére szolgál, azt olyan helyen kell tartani, hogy az esetleg benne élő sziszik a magtárba vissza ne juthasson.

3. A hol az alapos takarításnak egyszerre való végrehajtása nem volna lehetséges, mert pl. a magtár (nagy gazdaságban vagy gabona-nagykereskedőknél) egészen sohasem üres, ott a takarítást úgy kell beosztani, hogy a magtár egyes helyei akkor takarítsassanak ki, amikor az lehetséges, de úgy, hogy ilyen módon az egész magtár havonként legalább egyszer alapos takarítás alá jusson.

4. A takarítás (kisöprés) megkönnyítése végett szükséges, hogy a magtár padlójának, falburkolatának minden egyes hézaga olyan anyaggal tapasztassék be, mely fele- (vagy nagyobb) részben marha- (tehén vagy ökör-) trágyából és fele- (vagy kisebb)

**É**lelmi szerek értékesítését eszközlik az előirt %/o mellett. Felvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújtunk és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-  
▼ elszámolás. ▼

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ  
SZÖVETKEZETE

**HATÓSÁGI KÖZVETITŐ**

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.  
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

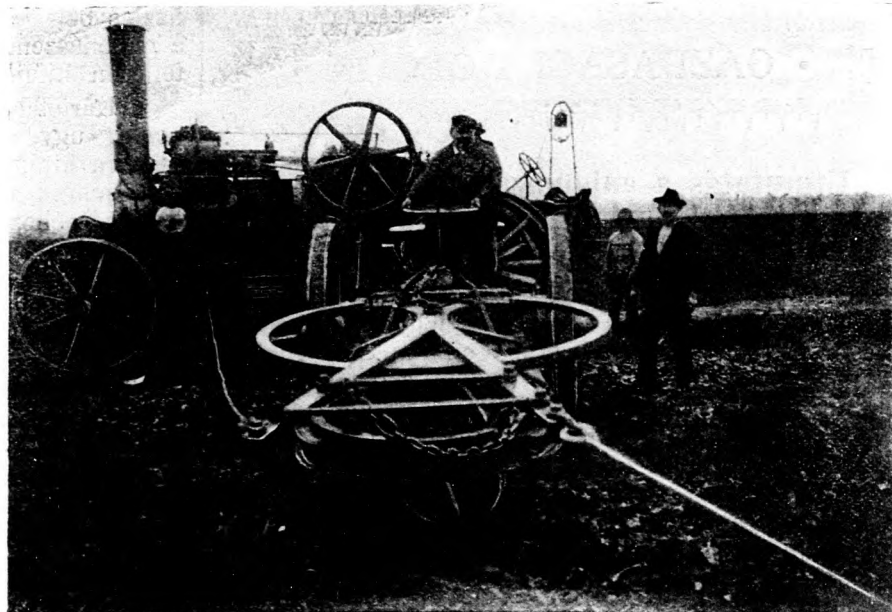
**É**rtékesítésre elfogad: ▼  
Husneműket, füstölt  
húst, vadakat, szárnyasok-  
kat — élő és leölt állapot-  
ban, tojást, vaját, halat,  
burgonyát, káposztát, zöldség-  
féléket, gyümölcsöt stb

részben jól gyurható (ragadós) agyagból készült. Hogy e tapasztás annál jobban odaragadjon, szükséges, hogy a tapasztás munkája előtt a betapasztandó részek megnedvesíttessenek.

5. Hogy a tiszta (pl. új) gabona meg ne zsizsikesedjék. okvetlenül szükséges, hogy az gyakran (hetenkint legalább egyszer) kevertessék (lapátoltassék), mert a gyakran megbolygatott gabonában a zsizsik nem marad meg.

6. A zsizsikes gabonát a gabonazsizsiktól akként kell megtisztítani, hogy azt előbb olyan szemü rostán megrosáljuk, a melynek szövetén a gabonazsizsik kihull ugyan, de a mag-zem nem. Rostálás közben vigyázni kell, hogy a zsizsik a megrostált gabonába ismét vissza ne húzódhassék. Minthogy pedig a megrostált gabonában a rostálás ellenére egyikét zsizsik még bent maradhat, azért szükséges, hogy a kirostált és garmadába hányt gabona felülete, de leginkább a fallal érintkező része, rongyokkal, zsákokkal, — ha rendelkezésre állanak — juh-bőrös bundákkal, len- vagy kenderkőcczel betakarassék, melyekbe a garmadából menekvő zsizsik behúzódik. Az ilyen helyen meghuzódott zsizsiket azután 7-8 óra, de legkésőbbben egy nap mulva zsákosról-rongyostól együtt a magtárból ki kell vinni és olyan helyen kirázni, a hol az összeszűrt és tűzőn vagy forró vízben megsemmisíthető. Ez az utóbbi eljárás (lapátolás és zsákkal való betakarás) megismétlendő ötször-hatször, míg a gabona teljesen meg nem tisztul. Azután mint a tiszta gabona, hetenkint csak egyszer lapátolandó.

7. Hogy pedig a gabonazsizsik magtári csapással



Gőz-répakiemelő fordulás után.

ne válják, legfőbb szabály az, hogy a magtár gyakran szellőztessék és mindig a legnagyobb tisztaságban tartassék.

8. Ismeretlen helyről vagy gazdaságból érkező gabonát vagy gabonaszállításához való zsákot a magtárba csak akkor szabad bevinni, ha benne gabonazsizsik nincs és ha azt magtáron kívül előbb gondosan kirázták.

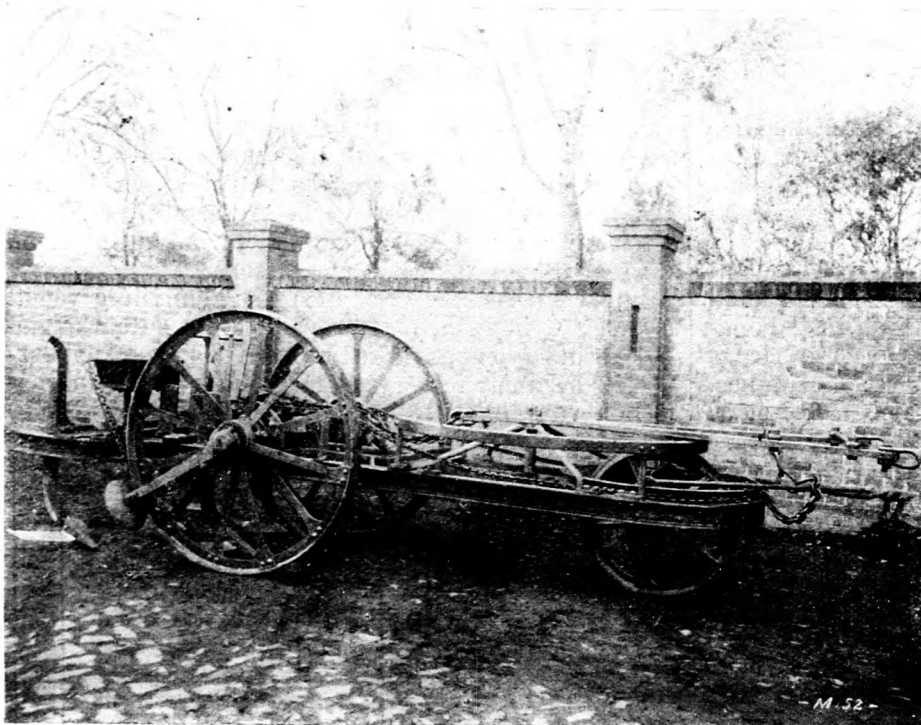
9. A magtárt vagy a zsizsikes gabonát a érggekkel fertőtleníteni nem szabad.

10. A gabona nemesak a gazdasági magtárban zsizsikesedhetik meg, hanem a gabonakereskedők magtáraiban is. Ez oknál fogva a gabonakereskedőnek szintén ügyelnie kell, hogy a magtára, gabonapinczéje vagy ha hajóban tartja a gabonát, akkor hajója mindig tiszta legyen a zsizsiktól és elengedhetetlenül szükséges, hogy ezeket a helyiségeket úgy takarítsa ki, mint a gazda a magtárját.

11. Zsizsikes gabonát ne vásároljon, mert ezzel baját növelné.

12. Mind a gazdának, mind a gabonakereskedőnek azért is szükséges, hogy a gabonáját a zsizsiktól mindig tisztán tartsa, mert a vasuti és dunai szállító vállalatok a zsizsikes gabonát felsőbb rendelet folytán szállításra nem vállalhatják és követelniök kell, hogy a feladó a zsizsikes gabonaküldeményét saját költségén előbb a zsizsiktól gondosan kitisztítsa (egyszer, vagy ha szükséges, többször kirostáltassa).

13. A magánvállalatok gabonaszállító hajóira szintén az áll, a mi a rendes magtárakra: ezeket is mindig tisztán kell tartani és valahányszor kiürülnek, mindannyiszor a legalapossabban kitararítandók. Ilyen hajóban gabonahulladékot, rostálját tartani sohasem tanácsos.



Gőz-répakiemelő.



Jégtutaj.



Gőz-répakiemelő munkában.

14. A gabonasziszikkal (*Calandra granaria*) nem szabad összetéveszteni a lencse- vagy borsószisziket (*Bruchus lentis*, *Br. pisorum* vagy *Mylabris lentis*, *M. pisorum* s más fajokat). Ez utóbbiak csak a hüvelyes vetemények magvaiban élnek, melyeket már a mezőn fejlődésük elején fertőznek meg; gabonafélékben nem élnek. Ellenben a gabonasziszik csak a gabonafélékben él, ezeket csak a magtárakban lepi el, de hüvelyesek magvaiban nem él soha sem.

### Burgonyatrágyázás.

A burgonya istállótrágyázása némelyek szerint nélkülözhetetlen, míg mások nemesak elkerülhetőnek tartják, de határozottan állást foglalnak ellene, úgy vélekedvén, hogy az istállótrágyázás csökkenti a burgonya keményítőtartalmát. Hogy melyik nézetnek van igaza, azt bajos volna eldönteni, mert tulajdonképpen mindkettő tulhajtott állítás, az tény, hogy az istállótrágya a keményítőtartalmat csökkenti, de az is számtalanszor beigazolódott már, hogy a holdankénti keményítő terméshozamot növeli, aminek magyarázata a nagyobb gumótermésben rejlik.

Ott, hol istállótrágyázás után a burgonya keményítőtartalma jelentékeny mérvben csökken, rendszeren azon hibát követik el, hogy az istállótrágyát tavasszal alkalmazzák s hozzá még friss állapotban, mely esetben nem lehet esodákolozni, ha ezen hátrányos hatása fokozott mérvben mutatkozik. Ősszel és érett állapotban alkalmazott istállótrágya korántsem hat annyira csökkentőleg a keményítőtartalomra. Van azonban az istállótrágyának más káros hatása is. Késlelteti a burgonya érését s fogékonyvá teszi azt a vész iránt. Ezért olyan vidékeken, a hol a vész gyakori, kerülni kell az istállótrágyázást s azt valamely elővetemény alá kell alkalmazni s ha ez sem lehetséges, a műtrágyákhoz fordulni.

Hazánknak zordabb vidékein késő érésű burgonyák-

nál gyakran tapasztalható, hogy istállótrágyázás esetén nem érik be jól vagy legalább is az érés nagyon meg késik. Ilyen esetekben ugyancsak fenti módon lehet segíteni. Jelentékenyen ellensúlyozhatjuk az istállótrágya káros hatását jó talajmiveléssel, amit kevés helyen vesznek figyelembe.

Számos helyen csak tavasszal szántanak burgonya alá, aminek káros hatása nem hangsúlyozható eléggé. Az őszi szántást nem pótolja semmi. Az ősszel megszántott talaj sokkal porhanyóbb, rögmentes, tápanyagokban gazdagabb, mint a tavasszal szántott. Az őszi szántást tavasszal csak porhanyítani kell, a legtöbb esetben már extirpátorozással előkészíthető a vetésre.

Mindezen elmondottak figyelembe veendő körülmények már annyival is inkább, mert a silány burgonyatermés oka mindig ezek valamelyikében keresendő.

### Vadászaton.

Orvos (aki egy hajtónak seréttöltést lőtt a lábába): Ne busuljon, öreg... Mind kiszedem kendből ingyen!

## „AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság  
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság  
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak  
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZELEKÉK.

Tiszta aczélanyag  
saját hámorainkból.



Eltörhetetlen tégelyaczél-ekfej.  
Pánczélaczél-kormánylemez.  
Magasított aczélekefej.  
Porvédő kerekek.  
Aczél gerendely.

Csak kitémasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú magyar gyártmány felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajmivelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.  
Sürgőnyczím: „AGRARIA“ Budapest.



## • MULATTATÓ •

### Légy hát magyar!

Légy hát magyar, ha itt születél,  
Testestől-lelkestől magyar...  
Virágzott ősinék törzsokefája  
S ne legyen lomhább rajt' a galy.

Segítsd elé édes hazádnak  
Gyümöcsöt érlelő nyarát.  
Békés a munka s mintha mégis  
Hadur szeme mosolyogna rád.

A kard: szived acélpengéje  
S erős hit és vasakarát,  
S felajzott lelkedé a pálma,  
Ha lobogónk büszke, szabad.

Fajok és népek versenyében  
Betöltöd örálló helyedet  
S az alkotások békés rendén  
Legyen a sasé két szemed.

Építs nehéz, szilárd alapra,  
Vésd ércebe, kőbe ezt: magyar!  
S a tisztelet nevedre néma —  
Hizelkedő nyelv rajta mar.

Légy hát magyar! Egyik szemedben  
Lobogva égő tűzparázs,  
S határainkon szerle nézve  
Vesékbe lásson be a más.

Emeld a gyengét fel magadhoz,  
Ha érző honfi szived van,  
Egy csöpp igaz vér több nekünk, mint  
A selymen suhogó arany.

S ha lesz, ki ellenünkbe gyűjti  
Áruló gyáva táborát:  
Üritsd ki s aztán csapd fejéhez  
A keserűség poharát.

... Légy hát magyar! A szívedbe véssed  
S ajkadon a hang, beszéd...  
Magyar voltodban láthatod csak:  
Isten világa itt beh szép!...

Tarcsafalvi Albert.

### A legionárius.

Metsző, hideg szél fujt. A bécsi diákok halálfejes légiója masirozott a sikon. A kalendárium már március végét mutatta, de a ki nem ért rá a könyvekben utána nézni, az megesküdtött volna rá, hogy csak februáriusban járunk.

A mi embereink pedig ugyanesak nem értek rá a naptári viszonyoknak utána nézni. Már október óta esatárról esatára járnak.

A velő is megfagyott csontjaikban, a mint a messze terjedő jász síkságon lassan bandukoltak.

Hatszáz intelligens, uri ifju ez, aki mind könyvet dobott el, hogy fegyvert ragadhasson. Metternich megbuktatói, akik dacoltak Windischgrätz-cel és egy év alatt két forradalmat csináltak Bécs városában.

Mikor aztán a hatalom leigázta a császárvárost, szétnéztek, hogy merre lobog még a szabadság zászlója. És csapatostul megindultak Magyarország felé.

Az érkező diákok légiókká szervezkedtek s bőven omlott a vérük úgy Erdély, mint Magyarországon csataterein.

Volt köztük herceg, gróf, báró, kik kényelmes kastélyokat hagytak otthon, Ausztriában, hogy elmenjenek idegen nemzet szabadságáért meghalni. S nem egy ősrégi német család ivadéka porlad jeltelen sirban, valahol az Alföldön vagy Erdély havasai közt.

Aki huszonhárom éves volt köztük, annak már joga volt fiainak szólítani a légiót. A legfiatalabbakat azonban rendszeren öregeknek hívták.

Testvérek voltak ők mind, életre-halálra hűséget esküdve egymásnak. Mindegyik kész volt bármely percben is életét feláldozni bajtársaiért.

A gyávaságnak azonban még a látszatát is szigorúan büntették. Ebben a tekintetben ezek a vidám fiúk nem értették a tréfát.

Ezen a csikorgó márciusi napon 1849-ben Jászberény felé haladt a halálfejes légió. Ötödik napja, hogy szabad ég alatt táboroztak s a legdalosabb gyerek ajakán is megfagyott a nóta.

A tisztjeik sorba-sorba járták őket:

— Mi történt veletek, fiaim, hisz' oly szomoruan baktattok, mintha akasztani vinnének!

— Nagyon fázunk.

— Csipős ez a magyar szél.

— Paprika van itt még a levegőben is.

— Ej, ne legyetek anyámasszony katonái. Különb dolgokat is kiállottunk mi Bécsben.

A gyerekek felsóhajtottak:

— Az igaz, csak hogy az egyik harc és a másik harc közt elmentünk a torlaszról a kávéházba sörözni, meg billiárdozni.

Nagy sóhajtozások hallatszottak a sorokból a sör, a kávéház, a billiárd hallatára.

— Nagyon elpuhitott benneteket az a kétheti debreceni tartózkodás. Mi bajod Hammer?

A kérdés egy vékonydongájú, alig tizenhat éves tacsokóhoz volt intézve, aki sápadtan, fogvacogva lépegetett s éppen átadta a puskáját a szomszédjának.

— Nagyon rosszul vagyok. A hideg ráz, meg a forróság gyötör. Alig állok a lábamon.

— Szedd össze magadat! Ha rád nézek, sohse hinném, hogy te vagy az, aki a császár két legszebb gránátosát puskatussal leütötte. Nesze!

És egy debreceni faragású cifra kulacsot nyújtott neki, melyből a fiu pár korty szilvóriumot ivott.

— Vigyázz! — hangzott legelől a kommandó s a trombitajel hirdette, hogy kiki szedje össze magát.

A távolból Jászberény tornyai merültek föl.  
Megperdültek a dobok. Majd utána megharsantak a trombiták. Hammer is a vállára vette a puskáját. Mikor aztán a város legelső házaihoz érkeztek, kibontották a halálfejes zászlót és rázendítették a légió dalát:

Wer kommt dort von der Höh  
Es ist der Windischgrätz . . .

A város apraja, nagyja az utcákra sietett s kézsorítással, öleléssel üdvözölték a nagyhirű hős fiukat. A nagypiacon négyszögbe álltak s vezérük

Nyole óraker jött haza. Szemei nagyok és fényesek voltak a láz tüzeitől. Tántorgott.

Vizet, vizet adjanak! — suttogá.

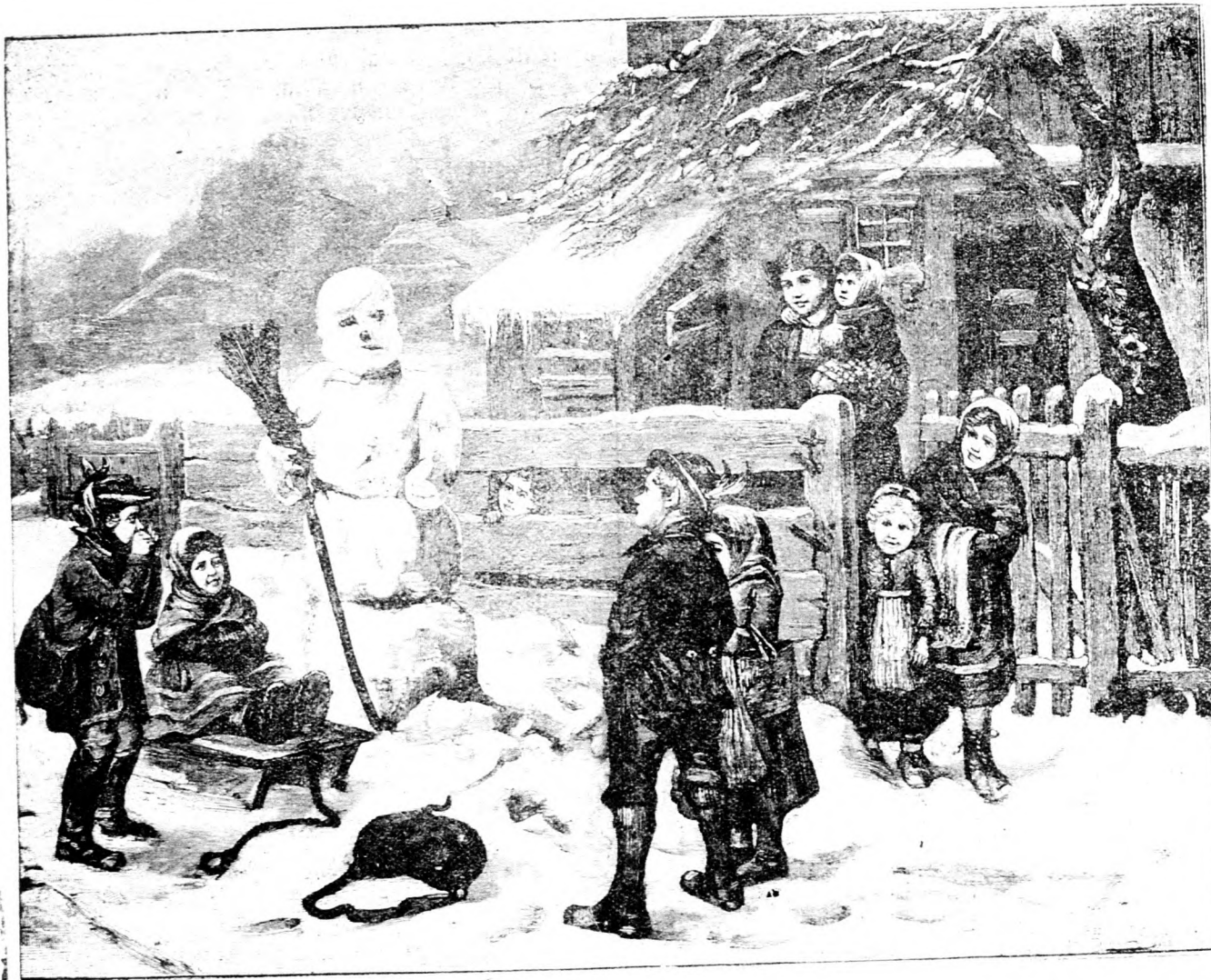
— Feküdjék le, katona ur — biztatta a házigazda.

— Nem lehet, mert valószínű, hogy az [éjje tovább megyünk.

— De akkor én föl fogom kelteni.

— Nem lehet, nem lehet — mormogta a fiu.

Vacsora alatt azonban elájult. Akkor a fűszerkereskedő ágyba fektette és orvost hivatott.



A télörömei.

kihirdette, hogy bizonytalan ideig Jászberényben maradnak, azért hát szállásolják el magukat.

Pár perc múlva a vendégszerető lakosság szétosztotta a diákokat s boldogtalan volt, akinek nem jutott.

Hammer egy becsületes fűszereshez jutott. A mint a fűtött szobába ért, leroskadt a kanapéra és elaludt. Nem merték se fölkelteni, se levetkőztetni. Lábujjhegyen jártak körülötte s a legjobb falatokat eltették neki az ebédre.

Négy óraker fölbredt, vagyis magához tért. Akkor kényelembe helyezkedett, evett valamit és vizet ivott sokat. Aztán megmosakodott, megvarrta az egyenruha foszlásait, kipucolta a fegyverét, vállára vetette s kiállt a kapuba. Az őrseg érte jött és elvitte zászlóváltára.

Az orvos azt mondta, hogy valószínűleg tifusz lesz belőle.

Ejjelre hóvihar kerekedett. Mikor legjobban rázta és csapkodta az ablakokat, megperdültek a dobok. A légióknak riadót vertek.

Fegyvercsörgés, futó lépések zaja hallatszott az éjszakában. Egy fél óra alatt a légió sorakozott s Nagy-Káta felé indult az alaktalan sötétségben.

A fűszeres bement Hammerhez. Nyitott szájjal aludt, rövid, szaggatott lélegzetet vett, szeme be volt esve, arca kipirulva.

— És én fölkeltem, hogy ennek a hóviharnak neki menjen? Nem, hisz ez biztos halál. Hadd aludjék szegény.

És a jó ember maga is visszafeküdt.



Ligeti Juliska.

— A Nemzeti Színház művésznője. —

Hammer másnap délutánig aludt. Akkor behívta a házigazdáját.

— Mi ujság? Mi történt velem?

— Ön tegnap este elájult és ágya fektettem. És a légió?

— Az éjjel elvonult. Azt mondják, ma ütözet van valahol.

— Szent Isten! Mit tett velem? Elmaradtam az ütözetből! El vagyok veszve. Sohse mosom le magamról a gyávaság vádját. Szökevénynek hisznek.

A fűszeres próbálta vigasztalni. A szegény gyerek csak rázta a fejét s ezt hajtogatta:

— Nem ösmeri a légiót, nem ösmeri a légiót. Az én becsületesemnek vége!

Egy óra mulva agyonlőtte magát a puskájával. Az asztalon találtak egy levelet, amely Dél-Tirolban lakó édes anyjához volt intézve.

S a hideg hóförgetegből a gyászhir mint egy fekete madár kiröppent, hogy leesapjon a szegény anyára, aki a napsugaras, meleg vidékről annyiszor fordult éjszak felé, hol a fehér fejű hegyóriások állanak... onnan várt kedves híreket egyetlen fiáról.

Rákosi Viktor.

## Képeinkhez

**Jégtutaj.** A Pista gyerek apja tutajos. A fia is abból akar élni és jókor kezdi a mesterség tanulást. A patak jegén ketten tutajoznak a kis Bélával. Pista a kormányos. Ő egyengeti a jégtutaj utját. No, ez még megjárja a kis patakban, hanem veszedelmes vállalkozás lenne egy nagyobb vizen. Itt, ha bele is esnek a vízbe, legfőlegb térdig megáznak és megfáznak, de a folyó mély vízébe bele hálnának. Tehát, ami falun a patakban lehet, az nem lehet folyó vizen.

**A tél örömei.** Hó esett. Hideg idő jár. Azért a gyerekek csak kinnt járnak a szabadban. Amint látgyult a hó, elkészült a legelső hóember. Volt is

bámulója, tessék csak megnézni az élénk nézőközönséget a képen. Persze a fővárosi gyermek nem lát hóembert. Itt még a hó is fekete a sok gyárkémény füsttől. Az igazi szép világ csak a falun van, mert ott a hóember fehér. Pest utcáin fekete lenne az is.

**Göz-répakiemelő.** Pár hét előtt egy új gépet mutattak be Hatvanban. Ez a Fowler-féle gözrépakiemelő. A próba sikerült, de hogy a gép egészen beválik-e, azt csak a gyakorlat mutatja meg. Ez a gép persze nem a kisgazdák gépe. Csakis nagyobb uradalmak használhatják, ahol kifizetődik a berendezés. De mint újdonságot bemutatjuk olvasóinknak, hogy szemléljék az érdekes, új gép képeit.

**Ligeti Juliska.** (A Nemzeti Színház művésznője.) Egy kedves arcú, aranyos művésznőt mutatunk be ez alkalommal, aki sok élvezetes estét szerzett a Nemzeti Színház nézőközönségének. Ligeti Juliska nem régen ment férjhez Rózsahegyi Kálmánhoz, a Nemzeti Színház kitűnő művészéhez és most a két művé-zlélek boldog családi életet él. Különösen kitűnő alakításai Ligeti Juliskának a naiv kis magyar leányok, amelyek Gárdonyi Géza „Bor” című darabjában és más szép művekben jutott szerepül a művésznőnek.

## Pótló-talány.

— Tóth Emmától. —

—assa —olgár  
—llava —kos  
—ánás —iptó.  
—gló  
—oltán  
—ajó  
—mreg

Ugy töltendő ki, hogy a szavak kezdőbetűi egy magyar hős nevét adják.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

Megfejtési határidő 1904. december hó 4.

A Független Ujság 46. számában közölt talány megfejtése:

### Kisértet.

Helyesen fejtették meg: Sebők Julia, Neuländer Piroška, Joó Mariška, Renner Ida, Mező Juliska, Kalmár Emma, Beke Piroška, Gelb Hermin, Juhász Pálné, Kása Ferenc ifj., Gatai János, Gyürky Sándor, Kolta Ferenc, Maza József, Pap Imre, Szénási József, Kovács Károly, Lovász Ferenc.

A sorshuzásnál Kovács Károly pályáor (Nyulfalu) neve jött ki, kinek Péterfy „Göbéságok” c. kötetét küldöttük meg.



## • LEVELES SZEKRÉNY •

**Tatár János.** A lapokat megküldöttük a 30-dik számától. Igéretét elvárjuk és üdvözljük, mint régi előfizetőnket. — **Községi gazdakör.** Ordas. A Munkácsy-féle takaréktűzhely megrendelhető Markhot Jenő mérnöknél Budapest, VIII., József-körut 36. sz. — **Gyürky Sándor.** A címeiket köszönjük. Az ügyben azt válaszoljuk, hogy először is az illető fölöttelelőjénél, tehát a jegyzőnél tegeyen panaszt szóval. Ha ez nem használ, akkor a

járásbiróságnál perelheti, ami igen veszedelmes a segédjegyző urra és nem tehető fel, hogy idáig engedje az ügyet. — **Marián József.** A címváltozást bejegyeztük, de a mulasztással ne minket vádoljon kedves József bátyám. Amint a lap rossz címen volt, azt a címszalagot kiigazítva egy levelező-lapon be kellett volna küldeni, hogy más címet csináltassunk. No, de most aztán minden rendben lesz, mert intézkedtem. Üdvözlő: Péterfy. — **Ábrahám István.** Először is kérdezze meg a községi jegyzőtől, hogy a megyéjében van-e inségbizottság szervezve. Ha van megyei inségbizottság, akkor ahhoz forduljon. Ha nincs, akkor a megyei gazdasági egyesület titkára kell, hogy megszerezze a szükséges gabnakölesönt az inségesek részére, tehát forduljon az ottani gazdasági egyesület titkárához. — **Rákolcza Sándor.** Forduljon az Aranyos-Torda vármegyei inségbizottsághoz Tordán. Kérjenek állami gabonát kamatmentesen, hogy a jövő aratás után fizessék meg. Az inségbizottság élén a főispán áll. — **Keszler György.** A megfajtását rosszul címezte. A mi címünk „Független Ujság” Budapest. IX., Köztelek. Csak azt írta rá, hogy szerkesztőség és kiadóhivatal. IX. Üllői-ut 25. sz. Igen, de az Üllői-ut 25. szám alatt huszonnyolc lapnak van szerkesztőség és kiadóhivatala. Már most melyiknek adják oda? A levelező-lapja vándorolt egyik szerkesztőségből a másikba, míg tizenkét nap után hozzánk jött. No, de el is késett. Hogy jövőre el ne késsék, hát a lap nevét írja rá. Üdvözlő. — **Sorsjegyekről.** *Viasz György, Molnár Vendél, Noszticzius Mariska, Jakabos Pál, Sós János ifj., Salamon Antal* sorsjegyeik nem húztak ki. — **Előfizettek** az elmúlt héten: *Alsóvárosi olvasókör, P. Habara Antal, Csonthó Imre, Földéakcséli olvasókör, H. M. V., Balázs Kálmán, Hirth János, Kele István, id. Borsányi Sándor, Kóza Ferenc, Marosi Ferenc, Szűcs Ferenc, Cserpes János, Németh Imre, Kádi János, id. Bortnyik Mihály, Tóth Lajos, Habsuda József, Bank János és Gazda József.* — **Rákolcza Sándor** előfizetése december 31-én jár le.

## Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárocsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárocsarnok Ellátó szövetkezete jelentése 1904. november 24.

### Budapesti központi vásárocsarnok árai.

**Husneműek:** marhahus 104—120 K., vidéki borjúhús 1—112 K., sertéshús 1—120 K., szalonna füstölt 130—160 K., szalonna, olvasztani való — K., háj 140—152 K., sertézsír 140—150 K. — **Füstölt hús:** (vidéki) kg.-ja 140—160 K., hazai sonka 160—2— K.

**Baromfi-félék:** élő tyúk 220—480 K., rántani való csirke 120—160 K., sütni való csirke 160—240 K., kacsá, hizott 3—5— K., lud, hizott 10—11— K., pulyka, hizott 6—8— K., páronkint. Vágott hizott liba 108—120 K., vágott hizott kappan, kacsá és pulyka 116—130 K. kg.-ként.

**Tojás:** bácskai 98—120 K., erdélyi apróbb áru 92—95 K. ládánként. (1440 drb.) Apadt — K., meszes: — K.

**Zöldségfélék:** Burgonya (vagonáru) sárga 8—9— K., rózsá l. 7—8— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt 17—18— mm.-ként.

**Teavaj:** (centrifugál) 220—240 K., főzővaj 170—2— K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 20—24 fillér.

### Budapesti piaci árak.

**Árak métermázsánként értendőek.)** Buza 2015—2065 K. Rózs 1480 K-tól 15— K.-ig. Árpa 1360 K-tól 14— K.-ig, jobb minőségű 1420 K-tól 1460 K.-ig. Zab 1360—1450 K. Tengeri 1550 K. Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	3320	3240	3140	3060	2980	29—	28—	27—	1640

**Takarmányvásár.** Réti széna 6—1060 fillér, mubar 8—980 fillér, zsupszalma 360—4— fillér, aloroszalma 320—360 fillér.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

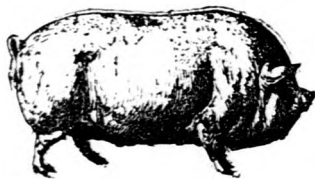
RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

A ZALATNAI kénkovand-ipar r.-t. Brassói kénsav- és műtrágyagyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű

## Műtrágyáit

a t. cz. gazdaközönség becses figyelmébe. Ajánlatokkal készséggel szolgál a Központi Iroda, Budapest, IV., Mária Valéria-utca 7.



## ÚRL REZSŐ

sertésbizományos

— Budapest —

Bérekocsis-utca 12.

## Sertéseket

sovány és hizott állapotban és legmagasabb napi áron értékesít.



## Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400,000.— kor.
Alapítványok	1,270,000.— kor.
Tartalékok	255,200.03 kor.
<b>Összesen</b>	<b>1,925,200.03 kor.</b>
1901. évi fölösleg	90,349.— kor.
1902. évi fölösleg	59,782.28 kor.
1903. évi fölösleg	109,331.73 kor.

**Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módokat szerint.**

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetéselemből egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi fizetéselemből közgyűlési határozattal tartalékokba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

Legjobb és legolcsóbb

## gazdasági takaréktűzhely

a Munkácsy-féle szabad. és a nm. földművelésügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

**MARKHÓT JENŐ**

magánmérnök műszaki irodájában

Budapest, VIII., József-körút 36. Műhely VI., Sziv-u. 3—7.

**KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA**

photozinkografiai műintézet

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

**CLICHÉKET**

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografialag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölhetnek.

Sürgőnyozim: Consum, Budapest. Telefon: 25—02.

**Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság**

Budapest, V., Nagy-Korona-utca 17. sz.

ÜZLETÁGAK: =====

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főzelékküldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítványozásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok stb.) készséggel nyújt felvilágosítást. Kiviteli osztály: A társaság berlini fiókja mindenféle élelmi cikkek bizományi értékesítését elvállalja. Az árukra előlegeket is folyósít.

Sértésbizományi osztály: A ferencvárosi sertésvásáron elvállalja hizott sertések bizományi értékesítését.

— Közelebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

**„Agraria“ Erőtakarmánygyár R.-T., = Budapest, = VI., Lehel-utca 8. sz.**

Gíroszámla a Magyar Általános Hitelbanknál. — Postatakarékpénztári clearing- és chequeszámla 11752. szám.

Sürgőnyozim: ERŐTELEFON, Budapest. Telefon (interurban) 33—17. szám.

**ERŐTAKARMÁNYÁT.**

Ajánlja „Agraria“ védjegyzett, kitűnő minőségű, saját gépezetével gyártott. Az áru kapható vasúthoz szállítva 50 kgos zsákokban, védjeggyel ellátva.

A gyártás: KÜHN GYULA dr. halotti gazdasági egyetem igazgatójának módszerei szerint történik. A takarmányhoz szükséges összes nyersanyagot, mint búzakupát, malátacsirát, repce-, napraforgó-, lenmag- és tökmagpogácsát elsőrendű és kiválólag magyar gyárakból szerezzük be. A czukorszörpöt szintén csakis elsőrendű és kiválólag magyar, u. m. szerencsi, mezőhegyesi, haposvári és botfalvi czukorgyáraktól vásároljuk.

**Gyártmányaink:**

„Agraria“ A. lótakarmányozásra, dus malátacsira-tartalommal. „Agraria“ B. göbolyhizlásra, dus repcepogácsa-tartalommal. „Agraria“ C. tehenészethez, dus tökmagpogácsa-tartalommal. „Agraria“ D. sertéshizlásra, dus árpadara-tartalommal. „Agraria“ E. juh-takarmány, dus czukorrépaszelet-tartalommal.

Allandó vevőkörzésünk a m. kir. földművelésügyi és vállas- és közoktatásügyi minisztérium uradalmi, valamint az ország legelső uradalmaitól elismerő-okmányok állanak rendelkezésünkre, melyek bárki által megtekinthetők központi irodánkban.

A kereskedelmiügyi m. kir. minisztérium 142785 — CI.1904. szám alatt kelt rendelete értelmében, tekintettel a takarmányhiányra, gyártmányunk szállítására a kivételes díjtétel alkalmazását rendelte el.

# A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete

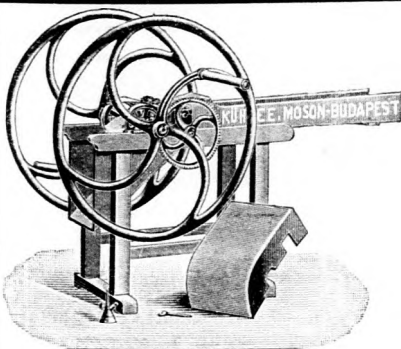
## hordóborértékesítő osztályában

a Leszámitolóbank közraktárainak I. számú raktárában (IX., Fővám-tér)

kitűnő, fajtiszta fehér s vörös asztali és pecsenye-borok hordókban, valamint a m. kir. pinzemesteri tanfolyam pinzéiben kezelt elismert jó minőségű palaczkborok előnyös árban kerülnek eladásra.

Elfogad értékesítésre bármely faju magyar borokat; felvilágosítást nyújt vevőknek és bortermelőknek

**A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete igazgatósága,**  
BUDAPEST, IX. kerület, Csarnok-tér 5. szám.



Főraktár:

BUDAPEST, VI., Váci-körút 57a. sz. Bevált hírneves

Legujabb, könnyű hajtású, egyszerűen kezelhető és nagy munkabírású  
„TUBULÁR“ tejfőlőző gépek kézi- és gőzhajtásra,  
Szecskavágó és répavágó gépek elismert gondos kivitelben készülnek

**KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyárában MOSONBAN.**

Kiváló munkabírású „RAPID“ darológépek és

TENGERI MORZSOLÓK kézi- és erőműhajtásra.

===== Burgonyamosó és osztályozó gépek. =====  
Takarmányfüllesztők, teljes takarmánykamra berendezések.

Ekék, boronák, rosták, konkolyozók.

„MOSONI DRILL“ tolókerekes rendszerű sorvetőgépek.

1904. évi forgalom : 22,000 bál.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét  
a budapesti

## gyapju-aukeziókra

melyek minden évben július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásbnn részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál :

# HELLER M. S TÁRSA

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

## Alfa-Separator Részv.-Társaság



BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám. 27

### Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Árjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 500 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 45000 darab.

## HIRDETÉSEK

### FELVÉTELNEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLOI-UT 25.

Párisi világiállítás „Grand Prix“ 1900.  
K W I Z D A - f e l e R E S T I T U T I O N S F L U I D  
cs. és kir. szabálmazott mosóvíz lovak számára.



1 üveg ára K 2.80.

Negyven év óta van használatban az udvari istállóban s a legnagyobb katonai és polgári istállóban is lovak izmai erősítésére, fárasztó menetek előtt és után flezamosodásknál és az izmok merevedésénél stb. a lovat a trainingben bámulatos eredmények felmutatására képesíti.

Főraktár :

Valódi csak ezen védjeggyel ellátott.

Kwizda Ferencz János cs. és kir. osztr.-magy., kir. román és bolgár hercegi udvari szállító

kerületi gyógyszerész Kornenburgban, Bécs mellett.



## SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,4% tiszta káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kénsavas káli tartalommal.

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül Rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő minőségben szállít a

# „Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.